

Lärohandledning för mellanstadiet – dövhistoria

I denna uppgift finns möjlighet att lära sig lite om dövas utbildning. En del skillnader finns i jämförelse med vanlig skolgång. En sådan skillnad var naturligtvis att de oftast var tvungna att bo på internat under skolgången – långt från sitt hem och ofta präglad av kollektivets likformighet.

En annan aspekt är att dövas skolgång länge innebar krav på att lära sig ett hantverksyrke för att kunna försörja sig efter avslutad skola. Det handlade om skomakare, skräddare, snickare sömmerska och liknande. De döva skämtade själva om att de bara kunde jobba inom S-sektorn. Mer om detta går att hitta i andra dokument här på webbplatsen.

Här skall det handla om hur viktigt det var för döva att sätta ord på det som vi tar för givet och får med oss under förskoleåldern. Många döva fick så att säga börja från början språkligt sett. När vi idag tittar på de läromedel som togs fram till döva ger det möjlighet att få en liten inblick i hur vardagslivet såg ut då de togs fram. Till den här uppgiften finns det möjlighet att använda två läromedel från olika tider. Dels är det *Sven och Lisa – läsning för dövstumma barn* som gavs ut 1933. I boken beskrivs hur barnen Sven och Lisa flyttar med sin familj från staden till landet. Barnen är själva lite ovana vid allt som försiggår på landet och får lära sig hur det fungerar.

I den lilla läroboken *Solhultsbarnen* från 1951 skiner solen ständigt och de två barnen Storasyter och Lillebror bor på landet. I bilderna speglas deras närmiljö och till dessa kan man ställa många frågor.

Kursmål för åk 4-6 som är relevanta för materialet

Historia

Jordbrukets omvandling och dess konsekvenser för människor.

Vad historiska källor, till exempel brev och andra dokument, kan berätta om likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män jämfört med i dag.

Vad begreppen förändring, likheter och skillnader, kronologi, orsak och konsekvens, källor och tolkning betyder och hur de används i historiska sammanhang.

Bild

Bildanalys.

Reklam- och nyhetsbilder, hur de är utformade och förmedlar budskap.

Svenska

Informationssökning i några olika medier och källor, till exempel i uppslagsböcker, genom intervjuer och via sökmotorer på Internet.

Arbetsuppgift 1

Välj en av böckerna och jobba med någon av följande frågor:

1. Vad kan boken berätta om hur man levde vid denna tid?
2. Jämför mannens, kvinnans och barnens vardag i jämförelse med hur du har det i din familj idag? Vad är likt och vad är annorlunda?
3. Finns det något som verkar ha varit bättre i boken mot vad det är idag?
4. Tror du att boken ger en riktig och korrekt bild av hur det var på den tiden?

Arbetsuppgift 2

Använd båda böckerna här om du vill och jobba med följande frågor om jordbrukets förvandling:

1. Båda läroböckerna visar hur det såg ut i jordbruket på 1930 och 1950-talet. Vad skiljer jordbruket vid den här tiden från jordbruket idag? Diskutera kring begreppen: teknik, kunskap, manligt-kvinnligt, yrkesroller, uppväxtmiljö, djurhållning.
2. Se gärna filmen från *Ko till Konsument* 1938 som visar jordbruket från tiden. Du hittar länken under fliken tips och länkar.
3. Här finns många möjliga spår att jobba vidare med om ni vill: miljö och hållbarhet, globalisering och EU, Var kommer maten ifrån?

Arbetsuppgift 3

Språkets förändring. Utgå från boken *Sven och Lisa – läsning för dövstumma barn* som gavs ut 1933. Jobba gärna i mindre grupper. Målet är här att söka information.

1. Läs i boken och leta samtidigt efter ord som du inte känner igen. Leta också efter ord som stavas annorlunda men som du ändå kan förstå. Skriv ner orden. När ni har ett antal ord kan ni börja ta reda på vad de betyder. Börja först i gruppen och diskutera, är det någon som vet? Leta därefter i ordböcker eller på internet. Troligen har ni nu hittat förklaringar till orden.
2. Förändring. Hur har språket förändrats de senaste 30 åren? Diskutera i gruppen och fundera över vad det kan finnas för nya ord som kommit in i svenskan. Besök språkrådets hemsida och läs nyordslistan som ges ut en gång varje år. Vilka ord känner ni igen från den?